

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów

Strategiczna ocena oddziaływania na
środowisko (SOOS)

Zespół opracowujący:

Kierownik zespołu: Mgr Anna Jaworska

Mgr inż. Jolanta Popielarska

Mgr inż. Dariusz Osuch

Mgr inż. Małgorzata Regulska

Mgr inż. Agata Przygoda

.

Hrubieszów, 2026 r.

Koszalin, 23.02.2026 r.

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana Anna Jaworska oświadczam, iż spełniam wymogi określone w art. 74 a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112, tekst jednolity z późn. zm.). Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Podpisane elektronicznie przez Anna Barbara Jaworska

(Certyfikat kwalifikowany) w dniu 2026-02-23.

Spis treści

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	5
2. Przedmiot, cel i zakres opracowania	5
3. Podstawa formalno-prawna oraz wymagany zakres prognozy	6
4. Metodyka opracowania, skala oceny i źródła danych	7
5. Charakterystyka projektu Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów	8
6. Obszar uzupełnienia zabudowy – znaczenie środowiskowe metody wyznaczania	9
7. Powiązania z dokumentami strategicznymi, planistycznymi i rewitalizacyjnymi	10
8. Stan środowiska i jego funkcjonowanie	11
8.1. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu	13
8.2. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna	14
8.3. Wody powierzchniowe	14
8.4. Wody podziemne i ujęcia wody	14
8.5. Różnorodność biologiczna i korytarze ekologiczne	14
8.6. Klimat, powietrze i adaptacja do zmian klimatu	14
8.7. Krajobraz i dziedzictwo kulturowe	14
9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne dla projektu POG	15
10. Metoda oceny oddziaływań i kryteria kwalifikacji skutków	16
11. Przewidywane oddziaływania na komponenty środowiska	16
11.1. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	17
11.2. Ludzie i zdrowie mieszkańców	17
11.3. Wody powierzchniowe i podziemne	17
11.4. Powietrze i klimat akustyczny	17
11.5. Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne	17
11.6. Krajobraz	18
11.7. Klimat i adaptacja	18
11.8. Zabytki i dobra materialne	18
12. Oddziaływania w podziale na strefy planistyczne	19
13. Ocena wpływu na obszary Natura 2000 i pozostałe formy ochrony przyrody	20
14. Rewitalizacja a środowisko – ocena spójności GPR z POG	21
15. Oddziaływania skumulowane, wtórne i pośrednie	21
16. Oddziaływanie transgraniczne	22
17. Oddziaływanie na ludzi, zdrowie i warunki życia	22
18. Wariant zerowy i warianty alternatywne	23
19. Rozwiązania zapobiegawcze, minimalizujące i kompensacyjne	24
20. Monitoring skutków realizacji POG	25

21. Wnioski końcowe	25
22. Przebieg procedury SOOS i sposób wykorzystania prognozy	26
23. Bibliografia i wykaz materiałów	27

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów. Jest to dokument towarzyszący strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, której zadaniem jest sprawdzenie, czy przyjęte w planie ogólnym kierunki zagospodarowania nie będą powodowały znaczących, trudnych do zaakceptowania skutków dla środowiska, zdrowia ludzi, krajobrazu oraz obszarów chronionych.

Plan ogólny nie przesądza o realizacji pojedynczych inwestycji na poziomie projektu budowlanego. Ustala jednak ramy przestrzenne rozwoju gminy: rozmieszczenie stref planistycznych, standardy urbanistyczne, a także obszar uzupełnienia zabudowy. Dlatego jego oddziaływanie ma charakter strategiczny – nie polega na bezpośredniej emisji zanieczyszczeń, lecz na wskazaniu miejsc, w których w przyszłości mogą być sporządzane plany miejscowe lub wydawane decyzje administracyjne.

Gmina Hrubieszów jest gminą wiejską o bardzo wyraźnym profilu rolniczym. Najważniejszym zasobem gospodarczym i środowiskowym są żyzne gleby, w tym czarnoziemy i gleby wysokich klas bonitacyjnych. Drugą grupę zasobów stanowią doliny Bugu i Huczwy, tereny zalewowe, starorzecza, łąki, obszary leśne oraz powiązane z nimi korytarze ekologiczne. Szczególnej ostrożności wymagają również zasoby wód podziemnych związane z GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość).

Z punktu widzenia prognozy kluczowe znaczenie ma fakt, że projekt planu został skorygowany po uwagach organu ochrony środowiska. W strefach otwartych położonych w granicach form ochrony przyrody wykluczono funkcje energetyczne i przemysłowe mogące generować znaczące oddziaływania, w szczególności elektrownie biogazowe, geotermalne i wodne. Korekta ta jest najważniejszym środkiem mitygacyjnym przyjętym już na poziomie planu ogólnego.

Ustalenia planu ogólnego, po wskazanych korektach, należy ocenić jako zasadniczo zgodne z potrzebą ochrony walorów środowiskowych gminy. Możliwe oddziaływania negatywne będą miały głównie charakter lokalny i potencjalny, związany z późniejszą realizacją zabudowy, infrastruktury oraz funkcji gospodarczych. Ich znaczenie zależy będzie od sposobu przeniesienia ustaleń planu ogólnego do planów miejscowych, stopnia rozbudowy kanalizacji, ochrony gleb i retencji oraz od respektowania ograniczeń w obszarach chronionych.

Najważniejszy wniosek prognozy

Plan ogólny porządkuje rozwój przestrzenny gminy przez koncentrację nowej zabudowy w istniejących strukturach osadniczych, ograniczenie presji na doliny rzeczne i tereny zalewowe oraz wzmocnienie ochrony stref otwartych w obszarach Natura 2000 i parkach krajobrazowych.

- pozytywny efekt planu: ograniczenie rozpraszania zabudowy i możliwość lepszego powiązania rozwoju osadniczego z infrastrukturą techniczną;
- główne ryzyko środowiskowe: trwałe wyłączenie gleb wysokiej klasy z produkcji rolnej oraz zwiększanie spływu powierzchniowego;
- najważniejszy środek ograniczający: wyłączenie funkcji przemysłowych i energetycznych ze stref SO w granicach form ochrony przyrody;
- warunek dalszej zgodności środowiskowej: konsekwentne doprecyzowanie zasad w planach miejscowych, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, retencji, zieleni i ochrony krajobrazu.

2. Przedmiot, cel i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów. Dokument stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej równolegle z procedurą sporządzania planu ogólnego.

Celem prognozy jest identyfikacja i ocena przewidywanych skutków środowiskowych wynikających z ustaleń projektu planu, w szczególności z rozmieszczenia stref planistycznych, gminnych standardów urbanistycznych, obszaru uzupełnienia zabudowy oraz przyjętych ograniczeń funkcjonalnych w strefach otwartych i chronionych.

Zakres prognozy odpowiada skali i charakterowi planu ogólnego. Dokument nie zastępuje ocen oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć, jeżeli takie oceny będą wymagane na późniejszym etapie. Prognoza wskazuje natomiast, które ustalenia planu ogólnego mogą generować presję na środowisko, a które pełnią funkcję ochronną i porządkującą.

Ocenę przeprowadzono dla całego obszaru gminy, z uwzględnieniem szczególnej wrażliwości doliny Bugu, doliny Huczwy, kompleksów leśnych, obszarów Natura 2000, Strzeleckiego Parku Krajobrazowego, Nadbużańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zasobów glebowych oraz obszarów rewitalizacji wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Tabela 1. Zakres merytoryczny prognozy w odniesieniu do planu ogólnego

Element planu	Zakres oceny w prognozie	Znaczenie dla środowiska
Strefy planistyczne	ocena profili funkcjonalnych i potencjalnych kierunków zagospodarowania	określają ramy przyszłej urbanizacji, ochrony terenów otwartych i rozmieszczenia funkcji
Gminne standardy urbanistyczne	ocena parametrów zabudowy, PBC, intensywności i wysokości	wpływają na retencję, mikroklimat, krajobraz i skalę uszczelnienia terenu
OUZ	ocena, czy obszar uzupełnienia zabudowy wspiera koncentrację osadnictwa	ogranicza presję na tereny rolne i przyrodnicze, jeżeli jest wyznaczony selektywnie
Strefy SO, SN, SR	ocena funkcji ochronnych i produkcyjnych terenów otwartych	warunkują ciągłość korytarzy ekologicznych, ochronę gleb i krajobrazu
Strefy gospodarcze i usługowe	ocena możliwości kumulacji hałasu, ruchu, emisji i presji infrastrukturalnej	wymagają buforowania, dostępu do infrastruktury i kontroli lokalizacji uciążliwości

3. Podstawa formalno-prawna oraz wymagany zakres prognozy

Podstawę sporządzenia prognozy stanowią przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w szczególności regulacje dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prognoza została przygotowana z uwzględnieniem wymagań art. 51 ust. 2 ustawy ooś, obejmujących m.in. informacje o zawartości i celach projektu dokumentu, powiązaniach z innymi dokumentami, istniejącym stanie środowiska, potencjalnych zmianach w przypadku braku realizacji dokumentu, celach ochrony środowiska, przewidywanych oddziałyvaniach, rozwiązaniach minimalizujących oraz propozycjach monitoringu.

Przy sporządzaniu prognozy uwzględniono również art. 52 ustawy ooś, zgodnie z którym informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy, metod oceny oraz stopnia szczegółowości projektu dokumentu. Oznacza to, że prognoza dla planu ogólnego ma charakter strategiczny i nie powinna pozornie przesądzać rozstrzygnięć właściwych dla projektu budowlanego albo decyzji środowiskowej.

Istotnym elementem formalnym jest powiązanie prognozy z procedurą opiniowania i uzgadniania projektu planu. W wersji rozwiniętej wyraźnie uwzględniono wskazania wynikające z uzgodnienia RDOŚ w Lublinie, w szczególności potrzebę usunięcia funkcji energetycznych i przemysłowych ze stref SO położonych w granicach obszarów chronionych.

Tabela 2. Kontrola spełnienia wymogów art. 51 ust. 2 ustawy ooś

Wymagany element prognozy	Miejsce ujęcia w dokumencie	Uwagi do zakresu
informacje o zawartości i celach projektu dokumentu	rozdz. 2, 5	opis roli POG, stref planistycznych i OUZ
powiązania z innymi dokumentami	rozdz. 7	strategia gminy, PZPWL, GPR, strategia powiatu, audyt krajobrazowy
stan środowiska oraz potencjalne zmiany	rozdz. 8, 18	diagnoza komponentowa i wariant zerowy
problemy ochrony środowiska	rozdz. 9	gleby, wody, powódź, Natura 2000, krajobraz, infrastruktura
cele ochrony środowiska	rozdz. 7, 13, 19	odniesienie do reżimów ochronnych i dokumentów strategicznych
przewidywane oddziaływania	rozdz. 11-17	ocena komponentowa, strefowa, skumulowana i transgraniczna
rozwiązania zapobiegawcze i minimalizujące	rozdz. 19	środki do planów miejscowych i decyzji inwestycyjnych
propozycje monitoringu	rozdz. 20	wskaźniki przestrzenne, środowiskowe i proceduralne

4. Metodyka opracowania, skala oceny i źródła danych

Metodyka prognozy obejmowała analizę dokumentów planistycznych i strategicznych, ocenę uwarunkowań ekofizjograficznych, identyfikację konfliktów przestrzennych oraz ocenę jakościową oddziaływań. Ze względu na charakter planu ogólnego podstawową metodą była analiza relacji pomiędzy funkcją strefy planistycznej a wrażliwością środowiska w danym typie obszaru.

Ocenę prowadzono w dwóch ujęciach. Po pierwsze, oceniono oddziaływanie planu na komponenty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki. Po drugie, oceniono oddziaływanie poszczególnych typów stref planistycznych, ponieważ to one są najważniejszym instrumentem normatywnym planu ogólnego.

Ocena ma charakter jakościowy i ekspercki. W miejscach, w których dostępne były dane liczbowe lub przestrzenne, wykorzystano je jako materiał wspierający, jednak nie zastępują one rozstrzygnięć szczegółowych właściwych dla planów miejscowych. W prognozie nie przypisuje się konkretnej emisji do działek, dla których plan ogólny jedynie wyznacza strefę funkcjonalną.

Jako materiały wejściowe wykorzystano m.in. projekt planu ogólnego i jego uzasadnienie, dane o obowiązujących i procedowanych MPZP, opracowanie ekofizjograficzne, Gminny Program Rewitalizacji, strategię rozwoju gminy, dokumenty wojewódzkie, dane o formach ochrony przyrody, informacje o GZWP, mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego, dane GIS oraz mapy tematyczne wykonane na potrzeby opracowania.

Zakres dokładności

Prognoza ocenia skutki na poziomie strategicznym. W przypadku inwestycji kwalifikowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko konieczna będzie odrębna ocena w trybie właściwym dla przedsięwzięcia.

Tabela 3. Skala oceny oddziaływań zastosowana w prognozie

Oznaczenie	Znaczenie	Interpretacja w prognozie
++	oddziaływanie pozytywne znaczące	ustalenie planu istotnie wzmacnia ochronę środowiska lub ogranicza presję
+	oddziaływanie pozytywne umiarkowane	ustalenie sprzyja poprawie warunków środowiskowych lub porządkuje rozwój
0	oddziaływanie neutralne albo pomijalne	brak istotnego wpływu na komponent środowiska na poziomie POG
-	oddziaływanie negatywne możliwe lub lokalne	wymaga doprecyzowania zasad w MPZP lub na etapie inwestycyjnym
--	oddziaływanie negatywne istotne	wymaga zmiany ustaleń albo silnych ograniczeń funkcjonalnych
?	oddziaływanie niepewne	zależne od rozwiązań szczegółowych i przyszłej lokalizacji inwestycji

5. Charakterystyka projektu Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów

Plan Ogólny Gminy Hrubieszów jest aktem prawa miejscowego obejmującym obszar gminy w granicach administracyjnych. Zastępuje dotychczasową funkcję studium w zakresie ustaleń wiążących dla planów miejscowych, jednak jego zakres jest inny: koncentruje się na strefach planistycznych, profilach funkcjonalnych, standardach urbanistycznych i fakultatywnych obszarach, takich jak OUZ.

Projekt planu ogólnego został przygotowany dla gminy o pełnym lub bardzo wysokim pokryciu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W takiej sytuacji najważniejszą funkcją planu ogólnego jest nie tyle tworzenie nowych, rozproszonych rezerw pod zabudowę, ile uporządkowanie zgodności przyszłych zmian MPZP z nowym systemem planistycznym, ochrona obszarów wrażliwych oraz utrzymanie czytelnej hierarchii funkcji przestrzennych.

W przypadku stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową oraz ewentualnie wielorodzinną podstawową przesłanką wyznaczania były istniejące ustalenia MPZP oraz istniejąca zabudowa. Takie podejście ogranicza rozlewanie zabudowy na tereny rolne i przyrodnicze, a jednocześnie respektuje dotychczasowe prawa planistyczne i realny układ osadniczy.

Strefy otwarte i strefy produkcji rolniczej pełnią w gminie funkcję szczególnie ważną. Są nie tylko „rezerwą niezurbanizowaną”, ale przede wszystkim przestrzenią produkcji rolnej, retencji, przewietrzania, ciągłości ekologicznej i ekspozycji krajobrazowej. Z tego względu ich profil funkcjonalny musi być oceniany z większą ostrożnością niż w gminach o słabszym potencjale glebowym.

Tabela 4. Strefy planistyczne – znaczenie środowiskowe i główne ryzyka

Symbol	Pełna nazwa strefy	Znaczenie środowiskowe / ryzyko
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	w gminie wiejskiej znaczenie ograniczone; istotne są skala zabudowy, PBC, retencja i dostępność usług
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	dogęszczanie istniejących miejscowości; ryzyko uszczelnienia, niskiej emisji i presji na grunty rolne
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	utrzymanie charakteru wsi rolniczej; ryzyko konfliktów zapachowych i presji na wody przy

Symbol	Pełna nazwa strefy	Znaczenie środowiskowe / ryzyko
		niewłaściwej gospodarce ściekowej
SU	strefa usługowa	koncentracja usług i infrastruktury społecznej; ryzyko ruchu, hałasu i presji parkingowej
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	jeśli występuje – wymaga dobrej dostępności i ograniczania uszczelnienia powierzchni
SP	strefa gospodarcza	potencjalne źródło oddziaływań komunikacyjnych i emisyjnych; wymaga buforów i infrastruktury
SR	strefa produkcji rolniczej	ochrona funkcji rolniczej i gleb; ryzyko związane z intensyfikacją rolnictwa i biogenami
SI	strefa infrastrukturalna	obsługa techniczna gminy; wymaga zabezpieczenia wód i ograniczenia uciążliwości
SN	strefa zieleni i rekreacji	funkcja buforowa, krajobrazowa i społeczna; pozytywny wpływ na mikroklimat
SC	strefa cmentarzy	ograniczenia sanitarne i hydrogeologiczne; brak funkcji rezerwy budowlanej
SG	strefa górnictwa	jeżeli występuje – najwyższa potrzeba kontroli wpływu na wody, gleby i krajobraz
SO	strefa otwarta	kluczowa dla dolin, pól, lasów i obszarów chronionych; po korekcie ogranicza funkcje uciążliwe
SK	strefa komunikacyjna	korytarze transportowe; ryzyko hałasu, barier ekologicznych i wpływu zanieczyszczeń

6. Obszar uzupełnienia zabudowy – znaczenie środowiskowe metody wyznaczenia

OUZ jest fakultatywnym elementem planu ogólnego, ale jego znaczenie praktyczne jest istotne, ponieważ wpływa na możliwość uzupełniania zabudowy w miejscach, gdzie w przyszłości nie będzie obowiązywał plan miejscowy. W gminie o rozbudowanym pokryciu MPZP OUZ pełni przede wszystkim funkcję porządkującą i zabezpieczającą, a nie funkcję ekspansji inwestycyjnej.

Metoda wyznaczania OUZ w projekcie planu została oparta na wyniku algorytmicznym, następnie poddanym racjonalnym ograniczeniom i lokalnym korektom. Wynik automatyczny nie został potraktowany jako granica bezrefleksyjna. Wyłączono z niego tereny, które nie powinny budować oczekiwań realizacji zabudowy: tereny zalewowe, drogi, rezerwy komunikacyjne, cmentarze, obszary o funkcjach publicznych lub sanitarnych, fragmenty terenów chronionych oraz inne obszary z istotnymi ograniczeniami.

Z punktu widzenia prognozy jest to rozwiązanie korzystne. Im bardziej selektywny OUZ, tym mniejsze ryzyko rozpraszania zabudowy, zwiększania presji na gleby, wody i krajobraz oraz tworzenia konfliktów na terenach nienadających się do bezpiecznego zagospodarowania. Szczególnie znaczenie ma wyłączenie terenów

zalewowych i dolinnych, ponieważ doliny Bugu i Huczwy pełnią jednocześnie funkcje hydrologiczne, ekologiczne i krajobrazowe.

Rozszerzenia OUZ, wykonane na podstawie dopuszczalnych mechanizmów rozporządzenia, powinny mieć charakter domykający i porządkujący. Właściwa jest zasada, aby rozszerzenia stykały się z wynikiem automatycznym w sposób czytelny, najlepiej przez dwa punkty styku, oraz aby opierały się na granicach działek, krawędziach dróg, istniejących liniach zabudowy albo naturalnych barierach przestrzennych.

Tabela 5. Środowiskowa ocena kategorii ograniczeń OUZ

Kategoria ograniczenia	Uzasadnienie środowiskowe	Efekt dla POG
tereny zalewowe i doliny rzeczne	ograniczenie ekspozycji ludzi i mienia na powódź; ochrona retencji dolinnej	zmniejszenie ryzyka powodziowego i presji na doliny Bugu i Huczwy
drogi, pasy komunikacyjne i rezerwy	tereny nie są realną rezerwą budowlaną; mogą generować hałas i bariery	czytelniejsza granica OUZ i ochrona obsługi komunikacyjnej
cmentarze i strefy sanitarne	ograniczenia sanitarne i funkcjonalne	eliminacja błędnej interpretacji jako terenów pod zabudowę mieszkaniową
obszary chronione i korytarze ekologiczne	ochrona siedlisk, gatunków, krajobrazu i ciągłości ekologicznej	wzmocnienie zgodności z celami ochrony przyrody
grunty rolne wysokiej klasy poza strukturą osadniczą	ochrona strategicznego zasobu glebowego	ograniczenie rozpraszania zabudowy i trwałego wyłączenia gruntów
tereny infrastruktury technicznej	ochrona bezpieczeństwa i funkcji obsługowych	brak tworzenia oczekiwań kolizyjnej zabudowy

7. Powiązania z dokumentami strategicznymi, planistycznymi i rewitalizacyjnymi

Projekt planu ogólnego oraz niniejsza prognoza pozostają w relacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Z punktu widzenia oceny środowiskowej najważniejsze są te dokumenty, które wskazują kierunki ochrony przyrody, krajobrazu, rolniczej przestrzeni produkcyjnej, adaptacji do zmian klimatu oraz rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej.

Strategia Rozwoju Gminy Hrubieszów na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r. wskazuje m.in. potrzebę poprawy skuteczności zintegrowanego planowania przestrzennego, rozwoju infrastruktury komunalnej, ochrony bioróżnorodności, przeciwdziałania skutkom zmian klimatu oraz rozwoju zielono-błękitnej infrastruktury. Te kierunki są bezpośrednio powiązane z ustaleniami planu ogólnego i z zakresem niniejszej prognozy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Hrubieszów na lata 2022-2030 ma znaczenie dla prognozy, ponieważ wskazuje podobszary wymagające interwencji społecznej, przestrzennej, infrastrukturalnej i środowiskowej. Podobszary rewitalizacji nie są automatycznie obszarami zwiększonej urbanizacji; powinny być traktowane jako przestrzeń poprawy jakości życia, porządkowania przestrzeni publicznych, eliminacji źródeł zanieczyszczeń i poprawy dostępności usług.

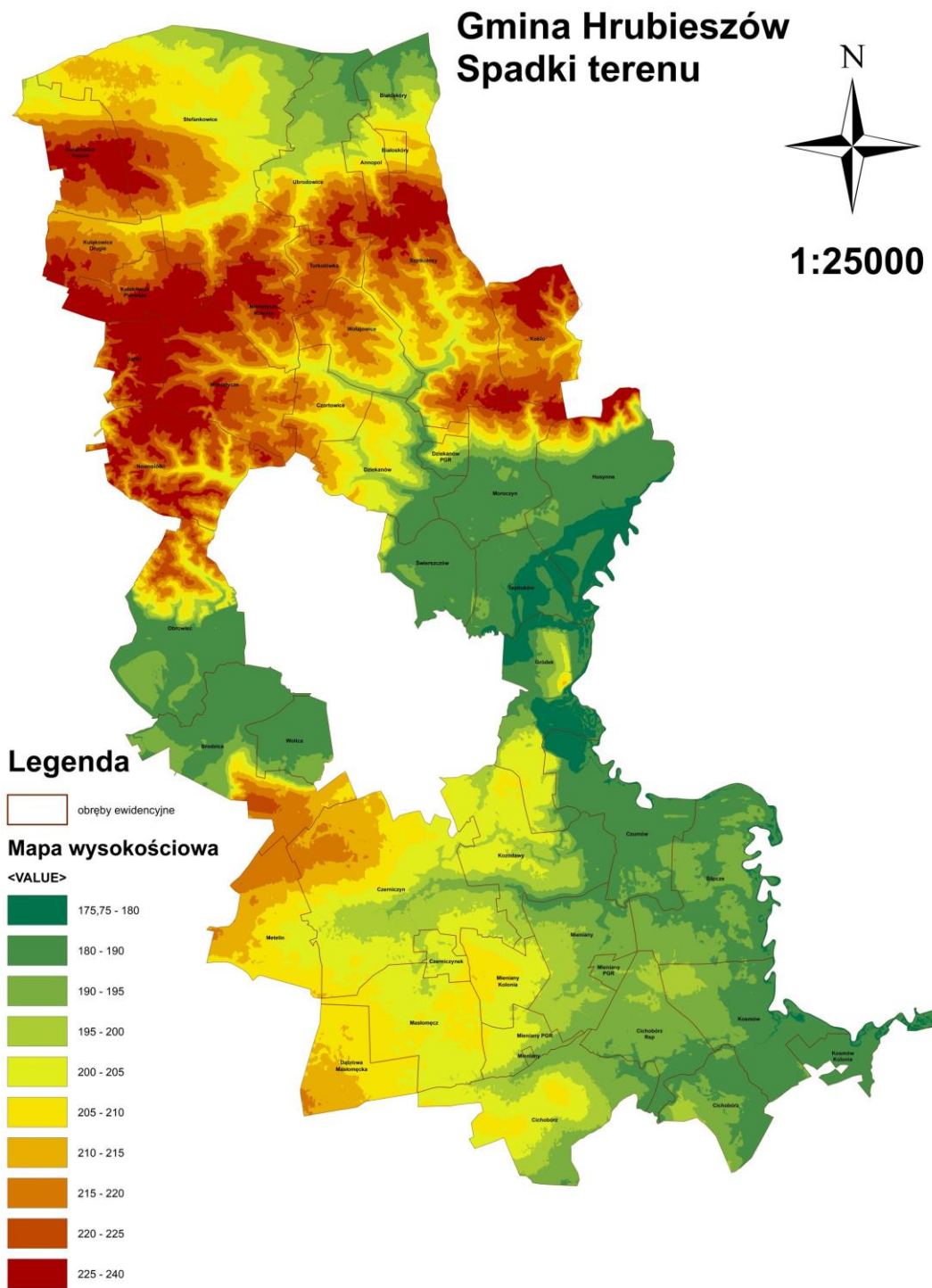
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz dokumenty dotyczące krajobrazu i obszarów strategicznej interwencji wskazują na znaczenie położenia przygranicznego, doliny Bugu, rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz powiązań transportowych. W prognozie przyjęto, że rozwój gospodarczy i komunikacyjny powinien być prowadzony tak, aby nie osłabiać funkcji przyrodniczych doliny Bugu i Huczwy oraz nie prowadzić do niekontrolowanej presji na gleby najwyższych klas.

Tabela 6. Powiązania POG z dokumentami i wnioski dla prognozy

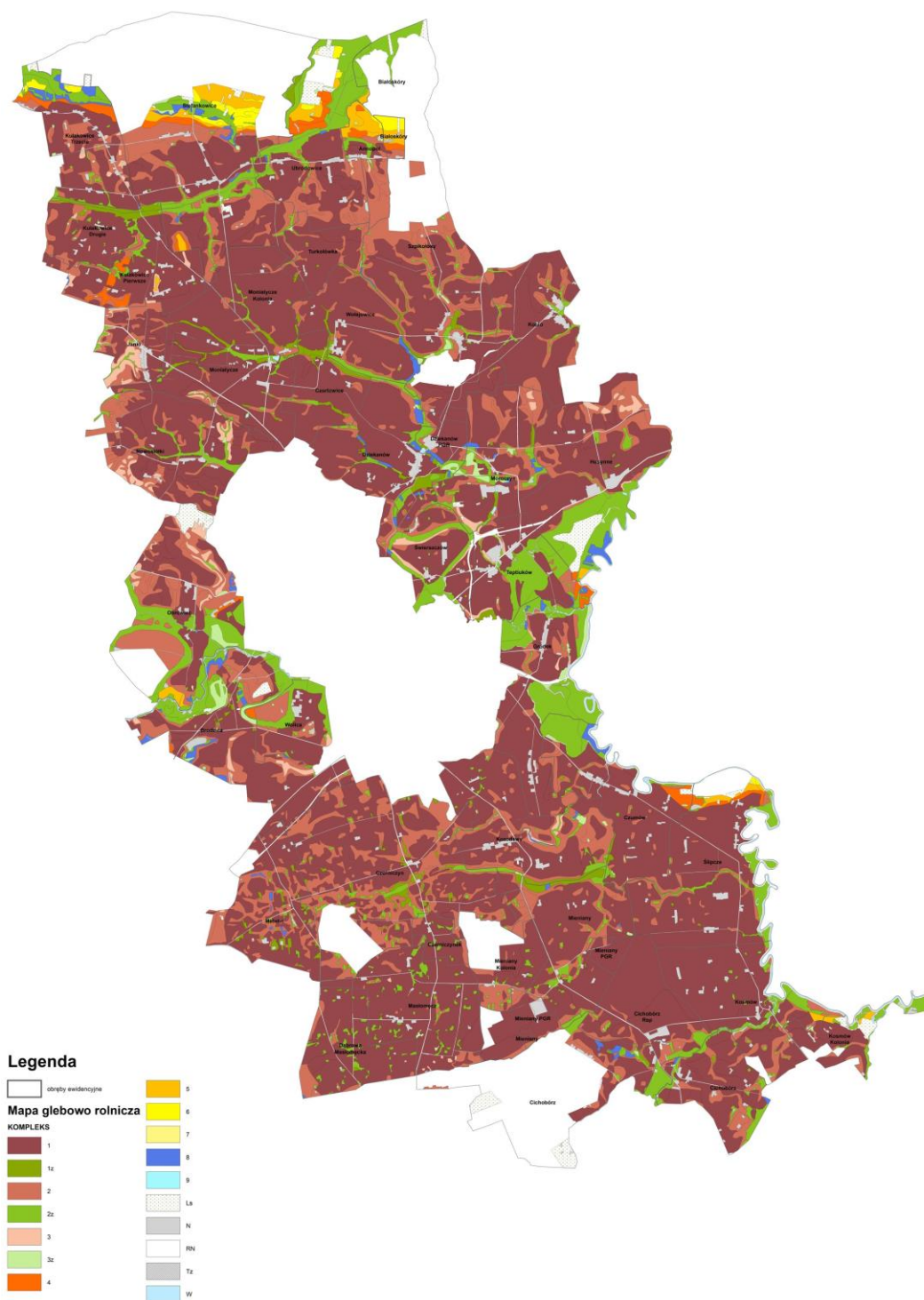
Dokument	Znaczenie dla POG	Wniosek środowiskowy
Strategia rozwoju gminy	wskazuje kierunki rozwoju infrastruktury, usług, gospodarki, planowania i klimatu	POG powinien wzmocnić koncentrację zabudowy, retencję, bioróżnorodność i jakość przestrzeni
GPR Gminy Hrubieszów 2022-2030	wskazuje podobszary: Stefankowice, Kobló-Moroczyn, Czumów-Mieniany, Kosmów	rewitalizacja powinna poprawiać jakość przestrzeni i środowiska, nie tworzyć presji na doliny i gleby
PZP Województwa Lubelskiego	określa kontekst regionalny, rolniczy, przygraniczny i transportowy	wymagana ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej i powiązań ekologicznych
Audyty krajobrazowe woj. lubelskiego	wskazuje potrzebę ochrony wartości krajobrazowych i lokalnych form architektonicznych	należy ograniczać dominanty dysharmonijne i chronić ekspozycje dolinne
Strategia powiatu hrubieszowskiego	łączy rozwój infrastruktury, gospodarki i adaptacji klimatycznej	potrzebna zgodność lokalizacji funkcji gospodarczych z ograniczeniami środowiskowymi
Opracowanie ekofizjograficzne	charakteryzuje podstawowe uwarunkowania środowiskowe gminy	stanowi podstawę identyfikacji barier i predyspozycji przestrzennych

8. Stan środowiska i jego funkcjonowanie

Diagnoza stanu środowiska została uporządkowana według komponentów, które mogą reagować na ustalenia planu ogólnego. Szczególną uwagę zwrócono na elementy najwrażliwsze: wody powierzchniowe i podziemne, gleby wysokiej klasy, doliny rzeczne, obszary chronione, korytarze ekologiczne i krajobraz rolniczo-doliny.

Ryc. 2. Uwarunkowania hipsometryczne i spadki terenu – materiał pomocniczy do identyfikacji ograniczeń dla zabudowy i ryzyka erozji.

Ryc. 3. Mapa glebowo-rolnicza – materiał pomocniczy do oceny ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

8.1. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Gmina Hrubieszów położona jest w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego, w sąsiedztwie miasta Hrubieszów i przy granicy państwa, którą w znacznej części stanowi rzeka Bug. Obszar gminy obejmuje jednostki o odmiennym charakterze: fragmenty Grzędy Horodelskiej, Kotliny Hrubieszowskiej, Doliny Środkowego Bugu oraz północne obniżenia związane z Obniżeniem Dubieńskim.

Rzeźba terenu ma znaczenie dla planowania przestrzennego z kilku powodów. Na wyniesieniach i krawędziach dolin istotna jest ekspozycja krajobrazowa, a na terenach lessowych i stokowych – podatność na erozję. W

dolinach Bugu i Huczwy zasadnicze znaczenie mają wysoki poziom wód gruntowych, okresowe zalewy i ciągłość korytarzy przyrodniczych.

8.2. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Najważniejszym zasobem środowiskowo-gospodarczym gminy są gleby wysokiej przydatności rolniczej, w tym czarnoziemy i gleby brunatne wytworzone na utworach lessowych. Ochrona tych gleb ma znaczenie zarówno dla produkcji rolnej, jak i dla zachowania tożsamości krajobrazu gminy.

Rozwój zabudowy na najlepszych glebach oznacza oddziaływanie trwałe i praktycznie nieodwracalne: uszczelnienie powierzchni, zdjęcie warstwy próchnicznej, przerwanie struktury pól oraz wzrost presji komunikacyjnej. Dlatego plan ogólny powinien ograniczać nowe strefy mieszkaniowe i gospodarcze poza istniejącymi strukturami osadniczymi oraz wykorzystywać w pierwszej kolejności obszary już planistycznie przekształcone.

8.3. Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy znajduje się w zlewni Bugu. Najważniejszym dopływem Bugu na obszarze gminy jest Huczwa, odwadniająca część centralną. Doliny obu rzek mają charakter meandrujący, z lokalnymi starorzeczami, łakami, rowami melioracyjnymi i terenami narażonymi na zalewy.

W planowaniu przestrzennym doliny rzeczne powinny być traktowane jako obszary o ograniczonej przydatności dla nowej zabudowy, a jednocześnie jako oś systemu przyrodniczego. Każde zwiększenie uszczelnienia w zlewni może nasilać spływ powierzchniowy i transport zanieczyszczeń do cieków, zwłaszcza w warunkach intensywnych opadów.

8.4. Wody podziemne i ujęcia wody

Gmina leży w zasięgu GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość), którego zasoby wymagają ochrony ilościowej i jakościowej. Wrażliwość wód podziemnych wynika m.in. z warunków infiltracji oraz lokalnej łączności wód płytkich z głębszymi poziomami wodonośnymi.

Na terenie gminy funkcjonują ujęcia wody: Stefankowice, Nowosiółki, Czerniczyn, Mieniany, Dziekanów i Husynne. Z punktu widzenia prognozy wymagają one ochrony przed lokalizacją funkcji mogących pogarszać jakość wód, w szczególności przy braku pełnego skanalizowania obszarów osadniczych.

8.5. Różnorodność biologiczna i korytarze ekologiczne

Podstawą systemu przyrodniczego są doliny Bugu i Huczwy, kompleksy leśne oraz mozaika łąk, zadrzewień śródpolnych, starorzeczy i terenów wilgotnych. Elementy te zapewniają ciągłość siedlisk, migrację gatunków i retencję krajobrazową.

Największe ryzyko dla bioróżnorodności wynika z fragmentacji terenów otwartych, intensyfikacji rolnictwa, osuszania terenów wilgotnych oraz lokalizacji uciążliwych funkcji w pobliżu obszarów chronionych. Korekta profilu strefy SO w obszarach chronionych ogranicza to ryzyko już na etapie planu ogólnego.

8.6. Klimat, powietrze i adaptacja do zmian klimatu

Na poziomie planu ogólnego oddziaływanie na klimat i powietrze jest przede wszystkim pośrednie. Wynika z kształtowania struktury osadniczej, długości dojazdów, możliwości rozwoju infrastruktury, udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz zachowania terenów otwartych i zieleni.

Zachowanie dolin rzecznych, terenów łąkowych i zadrzewień sprzyja retencji, przewietrzaniu oraz ograniczaniu skutków fal upałów. Dogęszczanie istniejących miejscowości, przy jednoczesnym utrzymaniu zieleni i retencji, jest korzystniejsze niż rozproszona zabudowa na terenach rolnych.

8.7. Krajobraz i dziedzictwo kulturowe

Krajobraz gminy ma charakter rolniczo-doliny z wyraźnymi dominantami przestrzeni otwartych, dolin rzecznych, kompleksów leśnych oraz miejscowości o układach historycznych. Szczególnej ochrony wymagają ekspozycje doliny Bugu i Huczwy oraz krajobraz pól uprawnych na wysokiej jakości glebach.

Największe ryzyko krajobrazowe generują obiekty o dużej skali, dominanty techniczne, rozproszona zabudowa na wyniesieniach oraz wielkopowierzchniowe instalacje w krajobrazie chronionym. Dlatego istotne jest ograniczanie funkcji dysharmonijnych w strefach SO i w obszarach chronionych.

Tabela 7. Ujęcia wody i obsługiwane miejscowości – znaczenie dla oceny środowiskowej

Ujęcie wody	Miejscowości obsługiwane	Wniosek dla POG i MPZP
Stefankowice	Stefankowice, Stefankowice Kolonia, Kułakowice, Ubrodowice, Annopol, Moniatyczne Kolonia, Wołajowice, Turkołówka	kontrola funkcji mogących zanieczyszczać wody i konieczność powiązania rozwoju z infrastrukturą sanitarną
Nowosiółki	Nowosiółki, Janki, Moniatyczne, Czortowice	ochrona stref wrażliwych i ograniczenie ryzyka związanego z rozproszoną zabudową
Czerniczyn	Czerniczyn, Masłomęcz, Kozodawy, Łotoszyny, Metelin, Brodzica, Dąbrowa, Obrowiec	kontrola gospodarki ściekowej i lokalizacji funkcji gospodarczych
Mieniany	Mieniany, Ślipcze, Czumów, Gródek	szczególne znaczenie dla podobszaru rewitalizacji Czumów-Mieniany i doliny Bugu
Dzieskanów	Dzieskanów, Szpikoloso, Kobló	powiązanie rozwoju osadniczego z ochroną zasobów wód
Husynne	Husynne, Moroczyn, Świerszczów, Teptiuków	kontrola presji w części objętej podobszarem rewitalizacji Kobló-Moroczyn

9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne dla projektu POG

Najistotniejsze problemy ochrony środowiska w gminie Hrubieszów wynikają z jednoczesnego występowania wysokiej wartości rolniczej gruntów, wrażliwego układu dolin rzecznych, obszarów chronionych oraz potrzeb rozwojowych miejscowości. Plan ogólny powinien porządkować te napięcia, a nie wzmacniać konflikty przestrzenne.

Na poziomie strategicznym problemem jest presja na lokalizację zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej w sąsiedztwie istniejących wsi oraz przy głównych drogach. Jeżeli nie zostanie ograniczona do zwartych struktur, może prowadzić do fragmentacji pól, zwiększania kosztów infrastruktury, wzrostu ruchu samochodowego i pogorszenia krajobrazu.

Drugim problemem jest ochrona wód. Brak pełnego skanalizowania wszystkich miejscowości, rolniczy charakter zlewni oraz zagrożenia powodziowe wymagają, aby nowe tereny rozwoju były etapowane i warunkowane możliwością bezpiecznego odprowadzania ścieków oraz zagospodarowania wód opadowych.

Trzecim problemem jest ochrona obszarów Natura 2000 i parków krajobrazowych przed funkcjami mogącymi oddziaływać na siedliska, gatunki, stosunki wodne oraz krajobraz. W tym zakresie projekt planu wymagał korekty profilu strefy SO, co zostało ujęte w niniejszej prognozie jako kluczowa przesłanka pozytywnej oceny.

Tabela 8. Problemy środowiskowe i odpowiedź planistyczna

Problem	Mechanizm oddziaływania	Odpowiedź w POG / rekomendacja
presja na gleby wysokiej klasy	zabudowa trwale wyłącza grunty i fragmentuje arealy	wykorzystanie MPZP i istniejącej zabudowy jako podstawy SJ/SZ/SW; ograniczenie ekspansji
ryzyko powodziowe	zabudowa w dolinach zwiększa ekspozycję ludzi i mienia	wyłączenie terenów zalewowych z OUZ i utrzymanie funkcji otwartych

Problem	Mechanizm oddziaływania	Odpowiedź w POG / rekomendacja
wrażliwość GZWP i ujęć	infiltracja zanieczyszczeń z powierzchni i ścieków bytowych	powiązanie rozwoju z kanalizacją, zakaz funkcji ryzykownych w strefach wrażliwych
fragmentacja korytarzy ekologicznych	drogi, zabudowa i ogrodzenia przerywają ciągłość siedlisk	utrzymanie SO, SN i terenów dolinnych bez nowych funkcji uciążliwych
dyszharmonia krajobrazowa	dominanty techniczne i rozproszona zabudowa na wyniesieniach	kontrola wysokości, skali, lokalizacji OZE i zabudowy gospodarczej
kumulacja presji w strefach gospodarczych	ruch, hałas, uszczelnienie, odpady i emisje	bufory, dostęp do infrastruktury i oceny szczegółowe w MPZP/decyzjach

10. Metoda oceny oddziaływań i kryteria kwalifikacji skutków

Ocena oddziaływań została przeprowadzona przez analizę zgodności funkcji planistycznych z predyspozycjami środowiskowymi oraz przez identyfikację potencjalnych skutków w ujęciu czasowym, przestrzennym i funkcjonalnym. Dla każdego komponentu środowiska określono możliwy kierunek oddziaływania, jego trwałość, odwracalność, możliwość kumulacji oraz możliwość zastosowania środków minimalizujących.

Na poziomie planu ogólnego szczególne znaczenie ma rozróżnienie oddziaływania potencjalnego od przesądzonego. Samo wyznaczenie strefy nie oznacza realizacji inwestycji, ale może tworzyć ramy dla późniejszych rozstrzygnięć. Dlatego negatywną ocenę przypisano przede wszystkim takim ustaleniom, które otwierałyby możliwość lokalizacji funkcji uciążliwych w obszarach wrażliwych bez wystarczających ograniczeń.

W przypadku stref SO w obszarach chronionych przyjęto założenie po korekcie projektu: brak dopuszczenia elektrowni biogazowych, geotermalnych i wodnych oraz brak lokalizacji funkcji przemysłowych, które mogłyby wpływać na stosunki wodne, siedliska, gatunki i krajobraz. Bez tej korekty ocena wpływu na Natura 2000 byłaby istotnie bardziej niekorzystna.

Tabela 9. Kryteria oceny skutków środowiskowych

Kryterium	Pytanie oceniające	Znaczenie dla prognozy
kierunek oddziaływania	czy skutek jest pozytywny, neutralny czy negatywny?	określa ogólny bilans wpływu ustalenia
skala przestrzenna	czy skutek dotyczy działki, miejscowości, doliny, całej gminy?	pozwała odróżnić oddziaływania lokalne od ponadlokalnych
czas trwania	czy skutek jest krótkoterminowy, długoterminowy, stały?	ważne przy ocenie zabudowy i utraty gleb
odwracalność	czy możliwy jest powrót do stanu poprzedniego?	uszczelnienie i zabudowa gleb mają charakter zasadniczo trwały
kumulacja	czy skutek łączy się z innymi presjami?	ważne przy strefach gospodarczych, drogach i kanalizacji
możliwość minimalizacji	czy można ograniczyć skutek ustaleniami MPZP?	wskazuje zakres rekomendacji dla dalszych etapów

11. Przewidywane oddziaływania na

komponenty środowiska

11.1. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Największe znaczenie dla różnorodności biologicznej mają doliny Bugu i Huczwy, kompleksy leśne, starorzecza, łąki, zadrzewienia śródpolne i mozaika siedlisk półnaturalnych. Ustalenia POG mogą oddziaływać na te elementy pozytywnie, jeżeli utrzymują je w strefach SO, SN lub SR bez dopuszczania funkcji uciążliwych.

Potencjalnie negatywne skutki mogą wystąpić w przypadku realizacji zabudowy na styku z korytarzami ekologicznymi, zwłaszcza gdy towarzyszą jej ogrodzenia, oświetlenie nocne, ruch pojazdów i uszczelnienie powierzchni. Na poziomie planów miejscowych należy stosować pasy buforowe, ograniczenia oświetlenia i wymagania dotyczące zieleni rodzimej.

11.2. Ludzie i zdrowie mieszkańców

Plan ogólny może korzystnie wpływać na warunki życia mieszkańców, jeżeli wspiera dostęp do usług, porządkuje rozwój zabudowy, umożliwi rozbudowę infrastruktury technicznej i nie dopuszcza zabudowy w miejscach zagrożonych powodzią. Korzystne są również działania rewitalizacyjne poprawiające przestrzeń publiczną i dostępność obiektów.

Potencjalne negatywne oddziaływania na ludzi dotyczą hałasu, ruchu, niskiej emisji, konfliktów funkcjonalnych oraz zagrożeń sanitarnych. Najważniejszym środkiem ograniczającym jest separacja funkcji mieszkaniowych od funkcji gospodarczych i komunikacyjnych oraz warunkowanie rozwoju dostępem do infrastruktury wodno-ściekowej.

11.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Skutki dla wód będą zależą od stopnia uszczelnienia powierzchni, sposobu gospodarowania wodami opadowymi, rozbudowy kanalizacji oraz lokalizacji funkcji mogących zanieczyszczać. Ograniczenie OUZ na terenach zalewowych oraz utrzymanie dolin w strefach otwartych jest rozwiązaniem korzystnym.

W strefach zabudowy i gospodarczych konieczne jest stosowanie rozwiązań retencyjnych, podczyszczania wód opadowych z powierzchni komunikacyjnych oraz bezwzględnej ochrony ujęć i GZWP przed ryzykiem zanieczyszczenia. W planach miejscowych należy preferować infiltrację i retencję w miejscu opadu, jeżeli warunki gruntowo-wodne na to pozwalają.

11.4. Powietrze i klimat akustyczny

POG wpływa na jakość powietrza pośrednio przez układ zabudowy, długość dojazdów, możliwość rozwoju usług lokalnych i strukturę funkcjonalną. Koncentracja zabudowy może ograniczać transportochłonność, o ile towarzyszy jej poprawa dostępności usług i dróg.

Źródłem hałasu będą głównie drogi oraz potencjalne strefy gospodarcze. Wymagane są buforowanie funkcji, zieleni izolacyjnej, właściwa obsługa komunikacyjna oraz niedopuszczanie lokalizacji funkcji uciążliwych w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

11.5. Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

Najsilniejsze i najbardziej trwale oddziaływanie dotyczy gleb. Zabudowa i infrastruktura przerywają strukturę gleby, uszczelniają powierzchnię i zmieniają stosunki wodne. W gminie Hrubieszów, ze względu na wysoką wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ten komponent należy traktować jako krytyczny.

Pozytywnym elementem POG jest oparcie stref mieszkaniowych o istniejące MPZP i istniejącą zabudowę. Rekomenduje się, aby każda przyszła zmiana planu miejscowego poza takimi obszarami była uzasadniana bilansem potrzeb, dostępnością infrastruktury oraz brakiem alternatywy na gruntach słabszych.

11.6. Krajobraz

Oddziaływanie na krajobraz zależy od skali zabudowy, jej lokalizacji względem dolin i wyniesień, wysokości obiektów, koloru i formy dachów, a także od lokalizacji urządzeń technicznych i OZE. Największej ostrożności wymagają krajobrazy dolinne, obszary chronione i otwarte panoramy rolnicze.

Wielkopowierzchniowe instalacje fotowoltaiczne, obiekty techniczne i przemysłowe powinny być lokalizowane poza obszarami o wysokiej ekspozycji krajobrazowej i poza strefami ochrony przyrody. Przyjęcie limitów mocy oraz ograniczeń w strefach SO jest korzystne dla ochrony walorów widokowych.

11.7. Klimat i adaptacja

Zachowanie terenów otwartych, dolin rzecznych, zadrzewień i zieleni śródpolnej wspiera adaptację do zmian klimatu. Ogranicza skutki fal upałów, poprawia retencję i umożliwia naturalny spływ oraz magazynowanie wód.

W strefach zurbanizowanych kluczowe znaczenie będą miały minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, retencja, ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych, cień zieleni i możliwość stosowania błękitno-zielonej infrastruktury.

11.8. Zabytki i dobra materialne

Plan ogólny nie powinien pogarszać warunków ochrony zabytków, układów ruralistycznych i krajobrazu kulturowego. Ryzyka dotyczą przede wszystkim skali nowej zabudowy, materiałów, lokalizacji dominant i przekształcania otoczenia obiektów historycznych.

Dla miejscowości o zachowanych układach historycznych i obiektach zabytkowych rekomenduje się w planach miejscowych ustalenia dotyczące gabarytów, geometrii dachów, nieprzekraczalnych linii zabudowy, zieleni i ochrony ekspozycji.

Tabela 10. Macierz przewidywanych oddziaływań według komponentów środowiska

Komponent	SO/SN/SR	SJ/SZ/SW	SP/SU/SK	Korekta po RDOŚ	Komentarz
bioróżnorodność	+	0/-	0/-	+	po korekcie SO w obszarach chronionych oddziaływanie przeważnie neutralne lub pozytywne
ludzie	+	+	0/-	+	korzystna koncentracja zabudowy; ryzyko lokalnych konfliktów wymaga MPZP
wody	+	0/-	-	+	najważniejsze: kanalizacja, retencja i ochrona GZWP/ujęć
powietrze	0/+	0/-	-	+	wpływ pośredni; zależny od transportu i źródeł ciepła
gleby	0/-	-	0	+	największa presja trwała dotyczy gleb wysokiej klasy
krajobraz	+	0/-	-	+	ograniczenia OZE i funkcji przemysłowych w SO mają znaczenie kluczowe
klimat	+	0/-	0/-	+	zielono-błękitna infrastruktura i doliny pełnią funkcję

Komponent	SO/SN/SR	SJ/SZ/SW	SP/SU/SK	Korekta po RDOŚ	Komentarz
					adaptacyjną
Natura 2000	+	0	0/-	+	brak znaczącego negatywnego wpływu po korekcie profili SO

12. Oddziaływania w podziale na strefy planistyczne

Ocena strefowa jest najważniejszą częścią prognozy dla planu ogólnego, ponieważ strefa planistyczna jest podstawową jednostką regulacyjną dokumentu. Dla każdej grupy stref określono typowe oddziaływania, warunki minimalizacji oraz rekomendacje do dalszych planów miejscowych.

W ocenie przyjęto, że strefy mieszkaniowe i zagrodowe wynikają przede wszystkim z istniejących MPZP, istniejącej zabudowy oraz racjonalnego uzupełniania struktur osadniczych. Taki sposób wyznaczania jest korzystniejszy niż tworzenie nowych stref w oderwaniu od wsi, infrastruktury i układu dróg.

Strefy SO, SN i SR mają charakter ochronno-produkcyjny. Ich funkcja w gminie Hrubieszów jest szczególnie silna ze względu na gleby, korytarze ekologiczne i krajobraz. Dlatego zakres profilu dodatkowego powinien być tam stosowany ostrożnie, a w obszarach chronionych – zawężony.

Tabela 11. Ocena oddziaływań według stref planistycznych

Strefa / grupa stref	Potencjalne oddziaływania	Warunki akceptowalności	Rekomendacja
SJ, SZ, SW	uszczelnienie, zmiana gleb, niska emisja, ruch lokalny, presja na infrastrukturę	koncentracja w istniejących strukturach, dostęp do dróg i infrastruktury, PBC, retencja	utrzymać powiązanie z MPZP i istniejącą zabudową; unikać rozpraszania
SU	ruch, parkingi, hałas, uszczelnienie, zmiana krajobrazu	lokalizacja w ośrodkach obsługi, retencja, zieleni, bezpieczna komunikacja	w planach miejscowych określić zasady parkingów, zieleni i odwodnienia
SP	potencjalne emisje, hałas, transport ciężki, odpady, zużycie wody	bufory, infrastruktura wodno-ściekowa, brak konfliktu z mieszkaniami i obszarami chronionymi	ograniczyć do lokalizacji o dobrej dostępności i poza dolinami
SR	utrzymanie rolnictwa; możliwe biogeny i erozja	dobre praktyki rolnicze, zachowanie zadrzewień, ochrona wód	utrzymać jako strefę ochrony produkcji rolnej i krajobrazu
SN	pozytywny wpływ na mikroklimat, rekreację, retencję i krajobraz	zachowanie zieleni naturalnej, unikanie nadmiernego utwardzenia	wzmacniać w miejscowościach i obszarach rewitalizacji
SC	ograniczenia sanitarne, możliwe oddziaływanie na wody przy złych warunkach	respektowanie stref sanitarnych i warunków hydrogeologicznych	nie traktować jako rezerwy zabudowy mieszkaniowej
SI	ryzyko lokalnych emisji i awarii, ale funkcja niezbędna dla środowiska komunalnego	standardy techniczne, zabezpieczenia, monitoring	lokalizować z dala od zabudowy mieszkaniowej i ujęć wody
SO	pozytywna ochrona terenów otwartych; ryzyko tylko przy zbyt szerokim profilu dodatkowym	wykluczenie funkcji przemysłowych i energetycznych w obszarach chronionych	kluczowa strefa ochronna dla dolin, lasów, Natura 2000 i krajobrazu
SK	hałas, bariery, spływ zanieczyszczeń z dróg, fragmentacja	odwodnienie, zieleni izolacyjna, przejścia ekologiczne, bezpieczeństwo	przy modernizacji dróg uwzględnić retencję i ochronę dolin

Strefa SO po korekcie

Dla obszarów Natura 2000, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu podstawowym warunkiem pozytywnej oceny jest utrzymanie strefy SO jako obszaru bez nowych funkcji przemysłowych i energetycznych mogących wpływać na siedliska, gatunki i stosunki wodne.

13. Ocena wpływu na obszary Natura 2000 i pozostałe formy ochrony przyrody

Na obszarze gminy i w jej sąsiedztwie występują formy ochrony przyrody o znaczeniu lokalnym, regionalnym i europejskim. Szczególne znaczenie mają obszary Natura 2000 związane z doliną Bugu i kompleksami leśnymi, Strzelecki Park Krajobrazowy oraz Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Ocena oddziaływania na Natura 2000 musi rozróżniać dwa stany: pierwotny projekt dopuszczający w strefach SO funkcje energetyczne i przemysłowe oraz projekt po korekcie, w którym funkcje te zostały wykluczone w granicach form ochrony przyrody. Wariant po korekcie znacząco obniża ryzyko naruszenia integralności obszarów Natura 2000.

Najważniejsze mechanizmy potencjalnego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 to: zmiana stosunków wodnych, bezpośrednie zniszczenie siedlisk, płoszenie gatunków, fragmentacja korytarzy ekologicznych, wzrost ruchu oraz wprowadzanie dominant krajobrazowych. Po usunięciu biogazowni, elektrowni geotermalnych i wodnych ze stref SO w obszarach chronionych mechanizmy te nie są otwierane przez sam plan ogólny.

W konsekwencji prognoza nie identyfikuje znaczącego negatywnego oddziaływania projektu POG na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, pod warunkiem utrzymania w projekcie ograniczeń profilu funkcjonalnego stref SO i przeniesienia zasad ochronnych do planów miejscowych i decyzji inwestycyjnych.

Tabela 12. Formy ochrony przyrody – zakres oceny i warunki ochrony

Obszar / forma ochrony	Potencjalna wrażliwość	Warunek braku znaczącego oddziaływania
Dolina Środkowego Bugu	siedliska dolinne, ptaki, stosunki wodne, korytarz migracyjny	brak nowych funkcji uciążliwych w dolinie, ochrona retencji i starorzeczy
Zachodniowołyńska Dolina Bugu	ciągłość doliny, siedliska łąkowe i łąkowe	utrzymanie stref otwartych, brak ingerencji w stosunki wodne
Lasy Strzeleckie	kompleks leśny, gatunki chronione, strefy ochronne ptaków	wykluczenie funkcji przemysłowych i energetycznych w strefie SO
Uroczyska Lasów Strzeleckich	siedliska leśne i gatunki związane z lasami	brak fragmentacji i presji infrastrukturalnej
Lasy Mirczańskie	powiązania leśne i korytarzowe	utrzymanie ciągłości terenów otwartych i leśnych
Strzelecki Park Krajobrazowy	krajobraz, lasy, doliny i siedliska	ochrona ekspozycji, brak dominant i funkcji dysharmonijnych
Nadbużański Obszar Chronionego Krajobrazu	walory doliny Bugu i krajobraz rolniczo-doliny	ograniczenia skali OZE, zabudowy i przekształceń krajobrazu

Konkluzja Natura 2000

Aktualna ocena pozytywna jest warunkowa: opiera się na przyjęciu korekty projektu planu, zgodnie z którą w strefach

SO położonych w granicach form ochrony przyrody nie dopuszcza się funkcji przemysłowych i energetycznych mogących powodować znaczące oddziaływania.

14. Rewitalizacja a środowisko – ocena spójności GPR z POG

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Hrubieszów na lata 2022-2030 wskazuje cztery podobszary rewitalizacji: Stefankowice, Kobło i Moroczyn, Czumów i Mieniany oraz Kosmów. Obszary te zostały wyznaczone ze względu na koncentrację problemów społecznych, przestrzennych, technicznych, gospodarczych i środowiskowych.

Z punktu widzenia prognozy istotne jest, aby rewitalizacja nie była rozumiana jako prosta urbanizacja albo ekspansja zabudowy. Jej celem powinno być przede wszystkim porządkowanie i poprawa jakości istniejącej przestrzeni: modernizacja obiektów publicznych, likwidacja źródeł zanieczyszczeń, poprawa gospodarki odpadami, dostępności usług, zieleni i przestrzeni wspólnych.

GPR zawiera działania, które mogą mieć korzystne skutki środowiskowe: edukację ekologiczną, promocję OZE, usuwanie azbestu, poprawę estetyki i jakości przestrzeni publicznych, modernizację infrastruktury oraz działania społeczne poprawiające odpowiedzialność mieszkańców za przestrzeń.

W planie ogólnym obszary rewitalizacji powinny być traktowane jako priorytet dla jakościowej odnowy miejscowości, a nie jako pretekst do rozpraszania zabudowy na nowe tereny rolne. W zakresie środowiskowym szczególnie ważne są Czumów, Mieniany i Kosmów, położone w części gminy związanej z doliną Bugu i obszarami wrażliwymi krajobrazowo.

Tabela 13. Podobszary rewitalizacji i zalecenia środowiskowe

Podobszar rewitalizacji	Charakter zagadnień środowiskowych	Zalecenie do POG / MPZP
Stefankowice	obszar osadniczy z potrzebą poprawy jakości przestrzeni i infrastruktury	dogęszczanie wyłącznie w strukturze miejscowości; wzmacnianie zieleni i retencji lokalnej
Kobło i Moroczyn	powiązania z układem osadniczym i potrzebą poprawy usług oraz infrastruktury	separacja funkcji uciążliwych; ochrona ujęcia Dziekanów/Husynne w ujęciu funkcjonalnym
Czumów i Mieniany	bliskość doliny Bugu, wrażliwość krajobrazowa i hydrologiczna	brak ekspansji na tereny zalewowe; ochrona doliny i jakości wód
Kosmów	krajobraz rolniczo-doliny, styk z terenami otwartymi	rewitalizacja przez porządkowanie istniejącej zabudowy, nie przez rozpraszanie nowych funkcji

Rewitalizacja jako środek środowiskowy

Najbardziej pożądanym kierunkiem to „odnowa bez ekspansji”: poprawa stanu istniejącej zabudowy i przestrzeni publicznych, usunięcie źródeł zanieczyszczeń, termomodernizacja, retencja i zieleni, bez presji na nowe tereny rolne i dolinne.

15. Oddziaływania skumulowane, wtórne i pośrednie

Oddziaływania skumulowane mogą pojawić się wtedy, gdy kilka procesów rozwojowych zachodzi równolegle: rozbudowa zabudowy w kilku miejscowościach, wzrost ruchu drogowego, rozwój usług i stref gospodarczych, a także utrzymująca się presja rolnicza na wody i gleby.

Najważniejszym polem kumulacji jest gospodarka wodno-ściekowa. Nawet pojedyncze, niewielkie uzupełnienia zabudowy mogą łącznie zwiększyć ładunek ścieków i spływ powierzchniowy, jeżeli nie zostaną powiązane z kanalizacją, retencją i kontrolą przydomowych systemów oczyszczania.

Drugim polem kumulacji jest krajobraz. Rozproszone inwestycje techniczne, instalacje OZE, obiekty gospodarcze i reklamy mogą oddziaływać silniej łącznie niż pojedynczo. Dlatego w obszarach chronionego krajobrazu i w dolinie Bugu należy stosować nie tylko zakazy punktowe, ale również zasady kompozycji przestrzennej.

Trzecim polem kumulacji jest presja na gleby. Każda nowa zabudowa na gruntach wysokiej klasy może wydawać się lokalnie niewielka, ale suma takich decyzji prowadzi do fragmentacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Plan ogólny powinien temu przeciwdziałać przez konsekwentne domykanie rozwoju w obrębie miejscowości.

Tabela 14. Główne scenariusze kumulacji oddziaływań

Proces	Możliwa kumulacja	Środek ograniczający
dogęszczanie zabudowy bez kanalizacji	wzrost ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych	etapowanie, kanalizacja, retencja, kontrola zbiorników bezodpływowych
rozwój usług i gospodarki przy drogach	hałas, ruch, spływ zanieczyszczeń z nawierzchni	bufory, obsługa z dróg wyższej klasy, podczyszczanie wód opadowych
OZE w krajobrazie otwartym	dominanty dysharmonijne i utrata walorów widokowych	limity mocy, lokalizacja poza obszarami chronionymi, zieleń osłonowa
rozpraszanie zabudowy zagrodowej	fragmentacja pól i utrata gleb	utrzymanie SZ w strukturach wsi, ochrona SR i SO
modernizacja dróg	bariera ekologiczna, hałas, kolizje ze zwierzętami	przepusty, zieleń, odwodnienie i ograniczanie prędkości w miejscowościach

16. Oddziaływanie transgraniczne

Gmina Hrubieszów położona jest przy granicy państwa, a rzeka Bug stanowi istotny element układu przygranicznego. Z tego względu w prognozie przeanalizowano możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych, zwłaszcza w odniesieniu do jakości wód, doliny Bugu, korytarzy ekologicznych i emisji do powietrza.

Plan ogólny, jako dokument strategiczny, nie lokalizuje konkretnych przedsięwzięć o takim charakterze i skali, które same w sobie generowałyby znaczące oddziaływanie poza granicami państwa. Najważniejsze potencjalne mechanizmy transgraniczne miałyby charakter pośredni i dotyczyłyby jakości wód Bugu oraz ewentualnych funkcji uciążliwych w jego dolinie.

Ograniczenie zabudowy przemysłowej i energetycznej w strefach SO położonych w dolinie Bugu i w obszarach chronionych dodatkowo minimalizuje ryzyko transgranicznego oddziaływania na wody i siedliska dolinne. Po korekcie projektu planu nie identyfikuje się podstaw do przeprowadzania transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W dalszych etapach planowania należy jednak utrzymać zasadę ostrożności: inwestycje mogące wpływać na stosunki wodne, jakość wód lub ciągłość korytarza doliny Bugu powinny być oceniane indywidualnie, z uwzględnieniem przepisów szczególnych i ewentualnych wymogów właściwych organów.

17. Oddziaływanie na ludzi, zdrowie i

warunki życia

Wpływ planu ogólnego na ludzi należy oceniać przez pryzmat bezpieczeństwa, jakości powietrza, hałasu, dostępności usług, jakości przestrzeni publicznych, ryzyka powodziowego i infrastruktury technicznej. Dobrze ukształtowany plan ogólny może poprawiać warunki życia, nawet jeżeli nie realizuje samodzielnie inwestycji.

Pozytywne oddziaływania będą wynikały z koncentracji rozwoju w istniejących miejscowościach, możliwości poprawy dostępności usług, uporządkowania terenów rewitalizacji oraz ograniczenia zabudowy na terenach zagrożonych powodzią. Szczególne znaczenie ma niedopuszczanie do lokalizacji funkcji uciążliwych przy zabudowie mieszkaniowej i w miejscach o ograniczonej obsłudze komunikacyjnej.

Potencjalne oddziaływania negatywne mogą wiązać się z hałasem komunikacyjnym, wzrostem ruchu, lokalnymi emisjami z ogrzewania, odorami z działalności rolniczej i gospodarczej oraz konfliktami między funkcją mieszkaniową a produkcyjną. W planach miejscowych należy stosować buforowanie, zieleni izolacyjną, klasyfikację terenów chronionych akustycznie i standardy infrastrukturalne.

Z perspektywy społecznej ważne jest także czytelne komunikowanie znaczenia OUZ i stref planistycznych. OUZ nie jest samodzielnym przeznaczeniem pod zabudowę, a strefa w planie ogólnym nie zwalnia z wymagań przepisów odrębnych, procedur środowiskowych, ochrony zabytków, wymogów sanitarnych i warunków technicznych.

Warunek społecznej akceptowalności

Rozwój przestrzenny powinien być przedstawiany mieszkańcom jako równowaga: dogęszczenie tam, gdzie istnieje infrastruktura i zabudowa, oraz ochrona dolin, gleb i krajobrazu tam, gdzie zabudowa byłaby kosztowna lub środowiskowo ryzykowna.

18. Wariant zerowy i warianty alternatywne

Wariant zerowy oznacza brak przyjęcia planu ogólnego. W praktyce prowadziłby on do osłabienia spójności nowego systemu planowania przestrzennego, utrudnienia aktualizacji planów miejscowych oraz braku jednolitego, normatywnego odniesienia dla stref planistycznych i standardów urbanistycznych. Z punktu widzenia środowiska wariant zerowy nie jest wariantem neutralnym.

Brak planu ogólnego mógłby zwiększać ryzyko niespójnych zmian planów miejscowych, utrzymywania nieaktualnych ustaleń oraz trudności w rozstrzyganiu konfliktów między rozwojem a ochroną środowiska. Jednocześnie nie dawałby nowego instrumentu porządkującego OUZ i ograniczającego ekspansję zabudowy w miejscach niekorzystnych.

Wariant alternatywny bardziej ekspansywny – polegający na szerszym wyznaczeniu stref mieszkaniowych i gospodarczych poza istniejącymi strukturami – należy ocenić negatywnie. Zwiększałby presję na gleby, krajobraz i infrastrukturę oraz mógłby pogarszać bilans środowiskowy planu.

Wariant alternatywny bardziej ochronny – polegający na silniejszym ograniczeniu profili dodatkowych w strefach SO i większej ochronie gleb – jest środowiskowo korzystny, lecz musi być zrównoważony z dotychczasowymi ustaleniami MPZP i realnymi potrzebami mieszkańców. Projekt po korekcie RDOŚ zbliża się do wariantu ochronnego w zakresie obszarów chronionych.

Tabela 15. Porównanie wariantów

Wariant	Skutek przestrzenny	Ocena środowiskowa
wariant zerowy – brak POG	brak nowej ramy normatywnej dla stref i	niekorzystny ze względu na ryzyko

Wariant	Skutek przestrzenny	Ocena środowiskowa
	standardów	niespójności planistycznej
wariant ekspansywny	szersze strefy zabudowy poza istniejącymi strukturami	niekorzystny dla gleb, krajobrazu, wód i infrastruktury
wariant projektu przed korektą	szerszy profil SO w obszarach chronionych	ryzyko znaczącego negatywnego oddziaływania na Natura 2000
wariant projektu po korekcie	ograniczenie funkcji uciążliwych w SO i koncentracja rozwoju	wariant rekomendowany środowiskowo
wariant ochronny maksymalny	silniejsze wyłączenia i ograniczenia profili	najkorzystniejszy środowiskowo, ale wymagający weryfikacji z potrzebami gminy

19. Rozwiązania zapobiegawcze, minimalizujące i kompensacyjne

Najważniejsze środki ograniczające oddziaływanie zostały częściowo przyjęte już na etapie projektu planu ogólnego. Szczególne znaczenie ma wykluczenie funkcji przemysłowych i energetycznych ze stref SO położonych w granicach form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000 i parków krajobrazowych. Jest to środek mitygacyjny o znaczeniu strategicznym.

Pozostałe środki powinny zostać przeniesione do planów miejscowych, decyzji inwestycyjnych, programów komunalnych i działań organizacyjnych gminy. Plan ogólny wskazuje ramy, ale nie przesądza szczegółowych rozwiązań technicznych. Dlatego szczególna odpowiedzialność spoczywa na dokumentach wykonawczych.

Kompensacja przyrodnicza na poziomie planu ogólnego nie jest wskazywana jako podstawowe narzędzie, ponieważ projekt nie powinien dopuszczać znaczących strat w obszarach chronionych. Ewentualna kompensacja może być rozpatrywana dopiero dla konkretnych przedsięwzięć, jeżeli przepisy i wynik oceny będą tego wymagały.

Tabela 16. Pakiet środków minimalizujących

Obszar oddziaływania	Środek minimalizujący	Etap wdrożenia
Natura 2000 i parki krajobrazowe	wykluczenie biogazowni, elektrowni geotermalnych i wodnych oraz funkcji przemysłowych ze stref SO	plan ogólny / profil stref
doliny rzeczne i powódź	wyłączanie terenów zalewowych z OUZ, utrzymanie funkcji otwartych, zakaz podnoszenia ryzyka powodziowego	POG, MPZP
wody podziemne i ujęcia	ochrona GZWP, warunkowanie rozwoju kanalizacją, zakaz lokalizacji funkcji ryzykownych w strefach wrażliwych	MPZP, decyzje, programy komunalne
gleby wysokiej klasy	kierowanie rozwoju do istniejących MPZP i zabudowy, ograniczenie nowych terenów poza strukturą wsi	POG, MPZP
krajobraz	kontrola wysokości, skali i ekspozycji; ograniczenia OZE w obszarach chronionych	POG, MPZP
hałas i ruch	bufory funkcjonalne, zielen izolacyjna, obsługa komunikacyjna bez tranzytu przez zabudowę mieszkaniową	MPZP, projekty drogowe
retencja i klimat	minimalne PBC, błękitno-zielona infrastruktura, retencja w miejscu opadu, zadrzewienia	MPZP, projekty budowlane

Obszar oddziaływania	Środek minimalizujący	Etap wdrożenia
rewitalizacja	odnowa istniejącej zabudowy, usuwanie azbestu, termomodernizacja, porządkowanie odpadów	GPR, programy inwestycyjne

20. Monitoring skutków realizacji POG

Monitoring skutków realizacji planu ogólnego powinien mieć charakter zintegrowany i korzystać z danych, które gmina może pozyskiwać cyklicznie bez nadmiernych kosztów. Ze względu na strategiczny charakter POG monitoring powinien obejmować zarówno wskaźniki przestrzenne, jak i środowiskowe oraz proceduralne.

Najważniejsze jest śledzenie, czy rozwój zabudowy rzeczywiście koncentruje się w istniejących strukturach i w granicach wynikających z MPZP oraz OUZ, czy nie narasta presja na gleby wysokiej klasy, doliny rzeczne i obszary chronione, a także czy równolegle postępuje rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej.

Monitoring powinien być prowadzony co najmniej przy okresowej ocenie aktualności planów miejscowych i dokumentów planistycznych, a także przy analizie wniosków o zmiany MPZP. W przypadku obszarów Natura 2000 i parków krajobrazowych należy uwzględniać informacje właściwych organów ochrony przyrody.

Tabela 17. Proponowane wskaźniki monitoringu

Wskaźnik	Źródło danych	Częstotliwość	Znaczenie
powierzchnia nowych terenów zabudowy w MPZP	rejestr planów miejscowych, GIS	co 2 lata	kontrola ekspansji przestrzennej
udział nowych terenów zabudowy na glebach klas I-III	EGiB, MPZP, GIS	co 2 lata	ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej
powierzchnia OUZ objęta zmianami MPZP	POG, MPZP, GIS	co 2 lata	sprawdzenie funkcji porządkującej OUZ
liczba inwestycji w dolinach rzecznych i terenach zalewowych	decyzje, MPZP, rejestry inwestycji	corocznie	kontrola ryzyka powodziowego
odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji	GUS/UG/GZUK	corocznie	ochrona wód
liczba zgłoszeń dotyczących zanieczyszczeń i odorów	UG, WIOŚ, skargi	corocznie	kontrola konfliktów środowiskowych
liczba przedsięwzięć OZE w obszarach chronionych	UG, rejestry decyzji	corocznie	kontrola krajobrazu i Natura 2000
powierzchnia terenów zieleni i retencji w miejscowościach	UG, GIS, projekty	co 2 lata	adaptacja do zmian klimatu
postęp usuwania azbestu	program usuwania azbestu, UG	corocznie	efekt środowiskowy rewitalizacji i gospodarki odpadami
liczba projektów rewitalizacyjnych o efekcie środowiskowym	GPR, monitoring rewitalizacji	corocznie	spójność POG z GPR

21. Wnioski końcowe

1. Projekt Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów, w wersji uwzględniającej korekty profili funkcjonalnych stref SO w obszarach chronionych, nie powinien powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko na poziomie strategicznym.

2. Najważniejszym warunkiem pozytywnej oceny jest utrzymanie wykluczenia funkcji przemysłowych i energetycznych, w szczególności elektrowni biogazowych, geotermalnych i wodnych, w strefach otwartych położonych w granicach form ochrony przyrody. Bez tej korekty ryzyko oddziaływania na Natura 2000 i krajobraz byłoby istotne.
3. Wyznaczenie stref mieszkaniowych na podstawie obowiązujących MPZP, istniejącej zabudowy i racjonalnego uzupełniania struktur osadniczych jest rozwiązaniem korzystnym środowiskowo, ponieważ ogranicza rozpraszanie zabudowy na glebach wysokiej klasy i w terenach otwartych.
4. OUZ, wyznaczony selektywnie i ograniczony o tereny zalewowe, drogi, cmentarze, obszary wrażliwe i inne tereny niebędące realną rezerwą budowlaną, wzmacnia logikę bezpiecznego i racjonalnego dogęszczania zabudowy.
5. Najważniejsze ryzyka środowiskowe na dalszych etapach dotyczą: utraty gleb wysokiej klasy, gospodarki wodno-ściekowej, uszczelnienia powierzchni, krajobrazu oraz lokalnych konfliktów funkcjonalnych przy strefach gospodarczych i usługowych.
6. Gminny Program Rewitalizacji jest spójny z celami środowiskowymi planu ogólnego, jeżeli działania rewitalizacyjne będą ukierunkowane na odnowę istniejących struktur, usuwanie zanieczyszczeń, poprawę jakości przestrzeni publicznych, termomodernizację, retencję i dostępność, a nie na ekspansję zabudowy.
7. Dalsze dokumenty wykonawcze, przede wszystkim MPZP, powinny doprecyzować minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej, zasady retencji, ograniczenia wysokości i ekspozycji, buforowanie funkcji uciążliwych oraz ochronę ujęć wody, GZWP i dolin rzecznych.

Konkluzja

Po wprowadzeniu korekt wynikających z uzgodnień środowiskowych projekt POG można uznać za dokument porządkujący rozwój przestrzenny gminy i wzmacniający ochronę jej najważniejszych zasobów: gleb, dolin rzecznych, krajobrazu i obszarów chronionych.

22. Przebieg procedury SOOŚ i sposób wykorzystania prognozy

Prognoza stanowi materiał do wykorzystania w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego. Powinna być udostępniona wraz z projektem planu, a jej wnioski należy uwzględnić przy rozpatrywaniu uwag, stanowisk organów oraz ewentualnych zmian projektu.

W przebiegu procedury należy odnotować uzgodnienia i opinie właściwych organów, w tym Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W dokumentacji końcowej należy wskazać, w jaki sposób uwzględniono ustalenia prognozy, stanowiska organów i uwagi społeczne.

Szczególnego odnotowania wymaga korekta projektu planu polegająca na zmianie profili funkcjonalnych stref SO w granicach form ochrony przyrody. Jest to zmiana o znaczeniu merytorycznym i powinna zostać przedstawiona jako odpowiedź na ryzyko oddziaływania na obszary Natura 2000, parki krajobrazowe i krajobraz chroniony.

Po uchwaleniu planu ogólnego w podsumowaniu, o którym mowa w ustawie oos, należy wskazać uzasadnienie wyboru przyjętego rozwiązania, odniesienie do rozpatrywanych wariantów, sposób uwzględnienia prognozy oraz propozycję monitoringu skutków realizacji dokumentu.

Tabela 18. Elementy do uzupełnienia przed finalnym złożeniem dokumentacji

Element	Zakres uzupełnienia
daty i znaki pism	uzupełnić numery oraz daty uzgodnień RDOŚ, PPIS i innych organów

Element	Zakres uzupełnienia
powierzchnie stref	wpisać ostateczne powierzchnie stref planistycznych po zatwierdzeniu projektu
powierzchnie OUZ	wpisać Pb, Pu, Pp oraz wynik kontroli rozszerzeń
mapy	wstawić finalne mapy stref, OUZ, uwarunkowań i obszarów chronionych
podsumowanie SOOŚ	po zakończeniu procedury przygotować osobny dokument podsumowujący

23. Bibliografia i wykaz materiałów

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy.
- Projekt Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów wraz z uzasadnieniem i danymi przestrzennymi.
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Ogólnego Gminy Hrubieszów – wersja robocza stanowiąca podstawę niniejszej redakcji.
- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Hrubieszów na lata 2022-2030 wraz z załącznikami.
- Strategia Rozwoju Gminy Hrubieszów na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Hrubieszowskiego na lata 2024-2030.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.
- Audyt krajobrazowy województwa lubelskiego – projekt dokumentu.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Hrubieszów.
- Materiały metodyczne MRiT: Plan ogólny gminy krok po kroku.
- Dane przestrzenne i rejestry: GDOŚ, RDOŚ, PIG-PIB, ISOK, GUS/BDL, EGiB, BDOT10k, PRG, zasoby gminne i materiały GIS.

Załącznik graficzny: POG_uwarunkowania.pdf